

למעשה

הרב עובדיה דהן שליט"א

יו"ר המועצה הדתית אשדוד ורב בית הכנסת הניכי הישיבות –
"בית יוסף" קרית פוניבו

"אתם המייתם את עם ה'" (יז, ו) יש להבין
היאך שייך לטעון טענה שכזו על משה
ואהרן, שהם גרמו למותם של קרח ועדתו,
לאחר התרחשות כל כך ניסית.

כמו כן, בפסוק הבא כאשר נקהלים כולם על
משה ואהרן, הם פונים אל אוהל מועד, הענן
מכסה אותו וכבוד ה' נראה אל כל העדה. זהו
מאורע שאינו שגרתי אף בדור המדבר,
שמשה ואהרן נכנסים לאוהל מועד והענן
מכסה אותו.

מבאר רבי יוסף צבי סלנט באופן נפלא על פי
מילה אחת שהוסיף אונקלוס בטענת העדה:
"אתון גרמתון דמית עמא דה", דהיינו לא
הרגתם אותם ממש, אלא "גרמתם"
למיתתם, שכן על ידיכם הם נענשו. וקיימא
לן בחז"ל (שבת קמט:) "כל שחברו נענש על
ידו, אין מכניסין אותו במחיצתו של הקדוש
ברוך הוא".

כנגד טענה זו של העדה, הראה הקב"ה
שמשה ואהרן נקיים אף מטענה של גרימת
עונש לקרח ועדתו, שכן מיד כאשר פנו אל
אוהל מועד, ירד עליו הענן לעיני כל העדה
וראו כולם על אתר כיצד הם נכנסים
במחיצתו של הקב"ה. (במחשבה תחילה)

מאמר מרכזי הרב פנחס זרביב

כל הפוסל פסול

"ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אליהם רב לכם כי כל העדה כלם קדשים ובתוכם
ה' ומדוע תתנשאו על קהל ה'" (ט"ז, ג)

כתב בספר מאיר דרך (עמ' שעו) כותב על כך רבה של נובהרדוק, רבי מאיר אבאווין
זצ"ל ("פני מאיר" עה"ת), בשם הרבי ר' שמחה בונם מפשיסחא זצ"ל: "מזה נראה
שהנרגנים ובעלי המחלוקת כשמתנגדים לאיזה אדם גדול, רב או מנהיג, דרכם לגנות אותו
לפני העם דוקא בדבר שהוא מצוין במעלה ההפכית לדברי גנותם, שהרי משה היה מצוין
במדת הענוה עד קצה האחרון, כמו שהעידה התורה עליו 'והאיש משה עניו מאד מכל

האדם אשר על פני האדמה', והם גינו אותו במדת הגאווה ומדוע תתנשאו על קהל ה'.

למדנו מזה כשישומעים מדברים בגנות אדם גדול מוחזק, בידוע שמצוין במדה
ההפכית לדברי גנותו".

דברים אלו יש בהם מן החידוש. הפיתגם העממי אומר שאין עשן בלא אש. אם
מוציאים דבה על אדם, אף אם אין הדברים אמיתיים בהחלט, אך על כל פנים מוכרח לכל
הפחות שהם יכילו קורטוב של אמת. אולם כאן רואים שדרכם של בעלי מחלוקת ולשון
הרע הוא לגנות ולהתרעם דווקא במידה שמצטיין בה מי שמדברים אודותיו. עשן בלא אש!
שקר בלי קורטוב של אמת!

כיצד נוצר מצב כזה? איך אדם יכול להעלות על דעתו ועל דל שפתיו האשמת משה
רבינו העניו מכל האדם, דווקא במידה ההפכית, הגאווה?

נראה שהתשובה רמוזה בפרשה עצמה, שהרי קרח ועדתו טענו כלפי משה רבינו: "רב
לכם... ומדוע תתנשאו על קהל ה'?!", ופירש"י: "רב לכם. הרבה יותר מדאי לקחתם
לעצמכם גדולה". הרי שטענתם כלפי משה רבינו מצאה לה ביטוי במילים "רב לכם!".

המשך בעמוד הבא

המשך מעמוד קודם

כעת נעבור לעיין כיצד השיב להם משה רבינו: "וידבר אל קרח ואל כל עדתו לאמר... רב לכם בני לוי" (ט"ז, ה' ז'), והרי שמושה רבינו הטיח בקרח ובעדתו את אותה האשמה שהן הטיחו בו – דוקא אתם בעלי הגאווה! (כמובן ההבדל הוא, שבעוד כלפי משה רבינו טענה זו היתה כולה שקר וכזב, הרי שכלפי קרח ועדתו הגדרה זו הולמתם בדיוק ובלי שום הפרזה).

כעת כבר יכולים אנו לשער כיצד נוצר המצב שמטיחים במשה רבינו עלילה חסרת שחר כזו. חז"ל הרי לימדונו: "כל הפוסל – פסול, ובמומו פוסל" (קידושין ע' ע"ב), ואף הסיקו מכאן הלכה, שהרגיל לקרוא לחבירו "עבד", סימן הדבר שהוא עצמו עבד (שם).

קרח ועדתו שהעלילו על משה רבינו עלילה חסרת שחר, עשן בלא אש, כאילו לקוי הוא במדת הגאווה וההתנשאות, בעוד שההיפך הגמור הוא הנכון – מה הביאם להעליל עלילה שפלה ומופרכת כזאת? התשובה היא, מכיון שקרח ועדתו היו בעצמם נגועים במדת ההתנשאות והגאווה, שוב ראו מום זה בכל מי שסבב אותם. מעתה כבר אין פלא שראו נגע זה אף במשה רבינו, שכן "כל הפוסל – פסול, ובמומו פוסל".

מרח המשיגיה הגר"מ חדש זצ"ל היה אומר, שיש ללמוד מדברי חז"ל אלו בוחן ומד בו יכול האדם למדוד את דרגתו הרוחנית. אדם שרגיל לראות בחבירו פגמים וחסרונות, ומכל שכן אם הוא הולך רכיל ומפרסם, הרי הוא עצמו לוקה באותם החסרונות שנדמה לו שהוא רואה בזולתו. הזולת אינו אלא בבואה שלו עצמו. מאידך, אדם הרגיל לראות בזולתו שבחים ומעלות, ומכל שכן אם הוא מהלל אותן על כך, סימן הדבר שהוא עצמו הינו איש המעלה, ראוי לשבח ולתהילה!

מעתה מוטלת עלינו החובה והמשימה להתרגל ולהתלמד, תמיד לראות בזולת את החיובי ואת הטוב. יתכן ובהתחלה תהיה זו עבורנו עבודה קשה, כי לא התרגלנו בכך. אולם אם נתבונן, נמצא שלכל אדם יש מעשים ותכונות טובות, ומחובתנו להתרגל להתמקד דווקא במעלותיו של הזולת, ולא חלילה בחסרונותיו (הדרכה מעשית בזה ניתן למצוא בספר "עלי שור" ח"ב קצ"ד). או אז נוכל להיות בטוחים שגם אנחנו עצמינו הננו אנשי מעלה. עכ"ד המאיר דרך

בדבר שהצדיק נקי ממונו - בו מעלילים עליו

ויש להוסיף מש"כ בזה הרב יעקב חיים סופר שליט"א (הו"ד במגיד דבריו ליעקב קרח תשפ) עוד יסוד גדול רואים כאן, מה שלימד אותנו רבי צדוק מלובלין (צדקת הצדיק אות קנז), שדווקא דבר שאין לאדם שום אחיזה בו והוא נקי ממונו עד הסוף, דווקא בזה מעלילים עליו. ואבוחון דכולהו קרח, שהרי עיקר הטענה של קרח נגד משה רבינו ע"ה היתה 'כולם קדושים ומדוע תתנשאו על קהל ה', קרח בא וטוען על משה רבינו, משה, למה אתה נוטל שררה לעצמך. וזהו דבר מתמיה, וכי משה נטל שררה לעצמו? הלא הפסוק מעיד עליו (במדבר יב, ג) 'והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה', הוא היה בדיוק ההיפך הגמור מזה, ודווקא בנקודה הזו של הענווה היה גדול יותר מכל אחד אחר, ואיך יתכן שדווקא בזה יבוא קרח ויעליל עליו?

אך ההסבר הוא במה שאמרנו, כי דווקא בדבר שאין לאדם בו שום אחיזה ושום חסרון, דווקא בזה יטענו ויעלילו עליו. ולכן משה רבינו שהיה המובחר ביותר במידת הענווה ולא היה כמוהו בזה, באו וטענו עליו דווקא בענין הזה 'ומדוע תתנשאו על קהל ה'.

כך ראינו גם אצל יוסף הצדיק, והתואר 'צדיק' הוא למי שאין לו שייכות עם עניני עריות כלל ועיקר (ספר זרע קודש פרשת וארא, ועיין ראש דוד פרשת ויגש ופרשת ויחי ועוד), ועם כל זה דווקא על הנושא הזה באו והעלילו עליו, כמו שאמרה אשתו של פוטיפר 'הביא לנו איש עברי לצחק בנו' (בראשית לט, יד). וכך ראינו גם אצל יעקב אבינו שהקב"ה מעיד עליו (מייכה ז, כ) 'תתן אמת ליעקב', מדתו של יעקב היא האמת, ועם כל זה מה טוען עליו עשיו? – 'ויעקבני זה פעמים' (בראשית כז, לו), פעמים בא ורימה אותי. גם לבן הארמי שהיה אבי אבות הרמאות, והוא זה שהונה את יעקב עשרת מונים – דהיינו מאה פעמים (כדכתב רש"י בראשית ל"א ז) – בכל מיני תחבולות וטענות שוא, הוא זה שבא וטוען על יעקב שאת כל העושר הזה הוא לקח ממני בגזל ובמרמה.

וכך אנחנו רואים גם בדורינו. כל החיות שיש בבריאה היא מכח עסק התורה, וכמו שנאמר (ירמיהו לג, כה) 'אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתני'. תלמידי החכמים הם אלו שמעמידים את הבריאה, וכמו שכתוב (שמואל א', ב ח) 'כי לה' מצוקי ארץ וישת עליהם תבל', ודרשו רבותינו (תנא דבי אליהו זוטא פרק חמישי) מי הם אלו המצוקי ארץ שעליהם מושתתת כל הבריאה? – אלו תלמידי חכמים, וכמו שהאריך בזה בספר נפש החיים (שער ד פכ"ה). ודווקא עליהם פותחים פה וטוענים, 'מאי אהנו לך רבנן', מה התועלת שיש לנו מכל אלו שיושבים ולומדים ומה אנחנו מרוויחים מהם, וכן טוענים "שוויון בנטל", וכיוצא באלו טענות הכזב. ואנחנו צריכים להתחזק ולא להיות מושפעים חלילה מהטענות האלו, ואדרבה, להבין שאם כך באים וטוענים הרי זה מעיד שהאמת היא ההיפך הגמור, וכמו שהבאנו. עכ"ד הרב יעקב חיים סופר שליט"א.

הקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה

כתב הרב יעקב חיים סופר שליט"א (הו"ד במגיד דבריו ליעקב קרח תשפ) שבספר לב אליהו (על הפרשה), כותב רבי אליהו לאפיאן זצ"ל דבר מבהיל. בפרשה שלנו כתוב: וישמע משה ויפול על פניו, וידבר אל קרח ואל כל עדתו לאמר בוקר ויודע ה' את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו ואת אשר יבחר בו יקריב אליו... רב לכם בני לוי.

דרשו רבותינו במסכת סוטה (דף יג:), ויאמר ה' אלי רב לך, אמר רבי לוי משה ברב בישר וברב בישרוהו. משה רבינו השתמש במילה רב, אצלנו בפרשה שאמר רב לכם בני לוי, ולכן גם כשהקב"ה דיבר עם משה ערב כניסת ישראל לארץ ישראל, אמר לו (דברים ג, כו) רב לך אל תוסף דבר אלי עוד בדבר הזה. ופירש רש"י: 'ברב בישר את בני מחלוקתו רב לכם בני לוי', והקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה ונענש באותה מידה.

עוד דרשו שם רבותינו: דבר אחר רב לך, וכל כך למה, תנא דבי רבי ישמעאל לפום גמלא שיחנא. ומפרש רש"י, לפי כח הגמל מרבים במשא. על גמל חלש לא מעמיסים הרבה, אבל על גמל גדול וחזק מטעינים אותו במשא מרובה, ואף כאן לפי צדקתו של משה רבינו ע"ה מדקדקים אחריו.

כאן בדרשה הזו של רבותינו, אנחנו רואים מהו 'משפט' תהום רבה' (תהלים לו, ז), ואיך שהקב"ה מדקדק עם חסידיו עד הקצה האחרון. כואו ונתבונן. מי הוא המדבר כאן אל בני לוי? - משה רבינו שאין לנו בו השגה, ואשר נקרא תמיד הרועה הנאמן 'רעי מהימנא' (ועיין מסילת ישרים פרק י"ט). למה נקרא כך? כיון שלא קם בישראל מנהיג שמסר את נפשו על כלל ישראל כמו משה רבינו. וכמו שאנחנו רואים איך שמושה רבינו עמד ובכה והתחנן אחרי חטא העגל שלא יחרה אף ה' בישראל, 'ואם אין מחנני נא מספרך אשר כתבת' (שמות לב, לב), וגם בפרשה הקודמת אחר חטא המרגלים כמה התחנן משה לפני ה' יתברך שלא תפגע מידת הדין בישראל. ובמדרש אמרו רבותינו (תנחומא ואתחנן ס"ו), 'אמר משה, יאבד משה ואלף כמוהו, ואל יאבד אחד מישראל'.

והנה לנו משה רבינו זה, שמסר את נפשו על כלל ישראל, ויפול על פניו. למה נפל? - מפני המחלוקת שהרי כבר סרחון רביעי בידם, וכמו שהביא רש"י. הלא זהו לא הקלקול הראשון של ישראל, שכן כבר חטאו בעגל, ובמתאוננים והמרגלים, ועכשיו שמוגיע החטא הרביעי הזה של קרח, משה רבינו כבר לא יודע מה יעשה ואיך יפייס את דעתם ואת כעס ה' על החטא הנוסף הזה, ונפל על פניו. ומה הוא אומר להם? - 'רב לכם בני לוי'. מה הכוונה? - תפסיקו עם המחלוקת, הרי יש לכם מספיק גדולה. גם בכך בחר הקב"ה, אתם לויים המשרתים במקדש, ואם כן יש לכם מספיק גדולה, ואל תבקשו יותר מזה.

ועל זה באים רבותינו ואומרים שעל המילים הללו נתבע ונענש משה רבינו נוראות, במידה כנגד מידה. כשנעמד משה להתפלל לפני הקב"ה תקט"ו תפילות להכנס לארץ ישראל (מדרש רבה דברים פי"א ס"ו), ותפילתו של משה רבינו היתה כחרב הבוקעת ועולה עד כסא הכבוד כמו שאמרו רבותינו (שם), ואומר משה לפני ה', אני שהובלתי את ישראל במסירות במשך ארבעים שנה במדבר, וטיפלתי בהם כמו אב המטפל בבנו יחידו, האין לי זכות להכנס לארץ ישראל?! והקב"ה משיב לו: רב לך, אל תוסף דבר אלי. כמו שאתה אמרת לקרח ועדתו רב לכם בני לוי, די לכם במה שיש לכם ואל תבקשו יותר, כך גם אתה, די לך במה שיש לך ואל תבקש יותר. תשאר כאן במדבר.

עומדים אנו ומשתוממים, אומר רבי אליהו לאפיאן, איך נענש משה על דבר כזה, שאנחנו בכלל לא מבינים מה חטא יש בו. אבל אנחנו לא יודעים מה זה שהקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה ועד היכן זה מגיע. ומה באמת הסיבה שהקב"ה מדקדק כל כך עם הצדיקים? - אמרו רבותינו במדרש (בראשית רבה לג, א) אמר רבי עקיבא, אלו ואלו מדקדק עמהם עד תהום רבה. מדקדק עם הצדיקים וגובה מהם מיעוט מעשים רעים שעשו בעולם הזה כדי להשפיע להם שלוה ולתת להם שכר טוב לעולם הבא, ומשפיע שלוה לרשעים ונותן להם שכר מצוות קלות שעשו בעולם הזה כדי להפרע מהן לעתיד לבא.

כשאמרו רבותינו שהקב"ה מדקדק עם הצדיק עד תהום רבה, למה התכוונו? אומר רבי אליהו לאפיאן, אם אדם עומד על שפת תהום ומציץ ומסתכל למטה, האם הוא יכול לראות עד היכן מגיע התהום? - לא. הוא לא יכול לראות את הקצה ואת התחתית. כך, לא יוכל האדם להשיג עד כמה הדקדוק שמדקדק הקב"ה עם הצדיקים, ואנחנו לא יכולים להבין את זה, אבל כך היא הנהגתו של ה' יתברך. 'לפום גמלא שיחנא', כמו שהבאנו. ככל שהצדיק צדיק יותר, כך הקב"ה מדקדק אתו יותר, וזהו מה שנאמר 'וסביביו נשערה מאד' ודרשו רבותינו (יבמות קכ"א): מלמד שהקב"ה מדקדק עם סביביו, אלו הצדיקים שסובבים אותו והמחוברים אליו, אפילו כחוט השערה.

הרי שכל מי שהוא צדיק והוא סובב להקב"ה, הקב"ה מדקדק אתו אפילו במשהו דק מן הדק. ואם כן זהו הביאור במה שהיה כאן עם משה רבינו. משה רבינו לפי דרגתו היתה עליו תביעה דקה מן הדקה על שהשתמש במילה הזו 'רב לכם בני לוי', ולכן ברב בישרוהו.

זה עצמו לימוד מבהיל, איך שמשפטי ה' יורדים עד לתהום ומדקדקים בתכלית הדקדוק שאין כמוהו. וכי משה רבינו ביזה אותם? הוא הרי פייס אותם כל הלילה, ואמר להם 'רב לכם בני לוי', מספיק שררה יש לכם, איפה יש בזה חסרון? אבל, הוא שאומר הכתוב 'משפט' תהום רבה. כמו שאדם לא יכול להביט עד סוף התהום, כך אנחנו לא יכולים לרדת לעומקם של דברים ולהבין את גודל הדקדוק שיש עם הצדיקים. עכ"ד.

הרב היים בן המו שליטי"א

אחד העקרונות המרכזיים ביהדות, שהוא הבסיס לקיום כל המצוות הוא קבלת עבדות ה' בלי חשבונות, הנקרא "קבלת עול מלכות שמים" ומפאט חשיבות עיקרון זה אנו מצויים לשנן אותו בפנינו מינימום פעמיים בכל יום, בבוקר ובערב, באמירת "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד" שמשמעותו קבלת עול מלכות שמים, שהיא קודמת לקבלת עול מצוות, כדברי הגמ' (ברכות יג.) אמר ר' יהושע בן קרחה, למה קדמה פרשת שמע ליהיה אם שמוע? כדי שיקבל עליו עול מלכות שמים תחלה, ואחר כך מקבל עליו עול מצוות, ולכן ההלכה מחייבת לכוון בפסוק זה, ואם לא כיוון עליו לחזור.

בלי בסיס זה, גם אדם גדול כקורח שהיה מטועני הארון, שאין לנו קנה מידה להעריך את רום קומתו הרוחנית, ובנוסף שהיה מיוחס, אחיינו של משה רבנו, עשיר גדול, שהיה לו שלישי מכל העושר שבעולם, הנאמד בשלוש מאות פרוטות לבנות נושאים את מפתחות אוצרותיו, וכל זה לא עוזר והוא נופל לאיגרא עמיקתא, כאשר חסר לו הבסיס של קבלת עול שמים.

נקדים ונחדד מה היא "קבלת עול מלכות שמים"? ולה היא כל כך חשובה, הקב"ה צוה את עם ישראל לקיים תרי"ג מצוות, ובמכוון הוא העלים מאיתנו את טעמם של חלק גדול מהמצוות, ולמה? וכי לא היה יותר טוב אילו לכל מצווה יוצמד הטעם, כך נוכל לקיים את המצוות יותר בחשק בהבנה בשמחה וברצון, עובדה שלא ספק גלויה וידועה לפנינו יתברך, ובכל זאת העדיפה ההשגחה העליונה לתת לנו מצוות שטעמם כמוס ומסתור מאיתנו, וזאת כדי שגישתנו לקיום המצוות תהיה מתוך שכך גזרה חוכמתו יתברך, וללא כל חשבון מצידנו, וזוהי קבלת עול מלכות שמים שלימה.

זו הסיבה להתפעלות מעם ישראל בעומדם למרגלות הר סיני, כאשר אמרו "נעשה ונשמע" כי הם ביטאו בכך את הגישה העקרונית, גישה האומרת אנו נקיים את המצוות בלי חשבונות, גם אם אין אנו מבינים, ואף אם המצווה העומדת למול עינינו סותרת את הבנתנו.

ואף החכם מכל אדם שלמה המלך כאשר ניסה בכל כוחו להבין את המצוות פרה אדומה הוא סיכם ואמר "אמרת אהכמה והיא רחוקה ממני", וכתבו המפרשים שאין הכוונה דווקא למצוות פרה אדומה, אלא "והיא רחוקה ממני" הכוונה לכל מצוות התורה.

כאשר האדם מקיים את המצוות רק מפני שהם תואמות להבנתו, הוא נמצא בסכנה תמידית, כי בכך הוא מראה שהוא מקיים את מחשבותיו או את צו מצפונו, או את מוסכמות החברה, ערכים שהם אינם יציבים ועשויים להשתנות בהתאם לאינטרס כזה או אחר, מה שאין כן ערכי התורה הם נצחיים, ובקיומם מכיר האדם בסמכות המצווה יתברך, כך שלא קבלת עול מלכות שמים בצורה מוחלטת גם מעשים נעלים לא נוכל להחשיבם כקיום רצון ה'.

לצורך העניין ניקח את פרשת קורח כדוגמא ליסוד זה, כתוב בפרשה (טז.א) "ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי" פירש רש"י – ומה ראה קרח לחלוק עם משה, נתקנא בנשיאותו של אליצפן בן עוזיאל שמינהו משה נשיא על בני קהת על פי הדיבור, אמר קרח, אחי אבא ארבעה היו, שנאמר, ובני קהת עמרם, יצהר, חברון ועוזיאל, עמרם הבכור נטלו שני בניו גדולה, אחד (משה) מלך, ואחד (אהרן) כהן גדול, מי ראוי ליטול את השנייה לא אני, שאני בן יצהר שהוא שני לעמרם? והוא מינה נשיא את בן אחיו הקטן מכולם, הרניי חולק עליו ומבטל את דבריו.

ויש להבין, מדוע נתקנא קורח בנשיאות אליצפן וחלק על משה, הרי עשה משה הכל "על פי הדיבור", ועוד וכי חלוקת התפקידים נגזרת מהקרבה המשפחתית, כפי שהוא מפרט? ובפרט שרש"י מודגיש שמינהו על פי הדיבור ולא כהחלטה פרטית שלו? ועוד רש"י ממשיך ומתאר שקרח עמד וכינס מאתים וחמישים ראשי סנהדראות והלבישם טליתות שכולן תכלת. באו ועמדו לפני משה, אמרו לו, טלית שכולה תכלת חייבת בציצית או פטורה, אמר להם: חייבת, התחילו לשחק עליו אפשר טלית של מין אחר חוט אחד של תכלת פטורה, זו שכולה תכלת לא תפטור את עצמה? ומדוע באמת, טלית שכולה תכלת אינה פוטרת עצמה? כך גם לגבי השאלה השנייה ששאל קרח, בית מלא ספרים, מהו שיהא פטור מן המזוזה? אמר משה חייב במזוזה, אמר קרח, כל התורה כולה מאתיים שבעים וארבע פרשיות, אינה פוטרת את הבית, שתי פרשיות שבמזוזה פוטרים? גם כאן מדוע ספר תורה שלם אינו פוטר את הבית ממזוזה? דבר נוסף הטעון ביאור מדוע משה לא מתפלל על עדת קורח שהקב"ה ימחל להם, כפי שעשה בחטא העגל, אלא אומר "אם בריאה יברא ה' ופצתה האדמה את פיה ובלעה אותם" וכו'?

על פי היסוד דלעיל כל השאלות מתבהרות, נפילתו של קרח טמונה בכך שהוא מחפש הבנה בקיום מצוות התורה, טעות שהחלה אמנם עם מינויו של אליצפן להיות נשיא על בני קהת, כאשר הוא נותן טעם שהמנויים צריכים להיות על פי סדר המשפחה, ומשם כדי לגבש דעת קהל מגיעה שאלת טלית התכלת, מה ההיגיון שרק פתיל תכלת פוטר את הטלית, ואילו אם כולה תכלת אינה פוטרת עצמה? כך גם בית שבו ספר תורה, למה שלא יפטר ממזוזה? שאלות שמקורן באי קבלת קיום המצוות "כגזרת מלך" אלא בניסיון להתאים את התורה לדעתו.

תפקיד האדם להתבטל להתבטלות גמורה מול צו התורה, לא לנסות להכניס את התורה בתוך מסגרת צרה של בינה אנושית, אלא ההיפך להתאים את דעתו אל התורה, גם אם האדם מלא חכמה, שהרי בעצם היותו אדם הינו מוגבל, ודווקא קרח שהיה מטועני הארון, שידע והרגיש שתפקידו בנשיאת הארון הסתיים עם הטיית שכמו תחת הארון, מכאן ואילך הארון נשא את נושאו, וזו הגישה שצריכה להיות בקיום המצוות, מהד לנסות להבין, ומאידך כאשר דעת התורה לא מסתדרת עם ההיגיון האנושי, תפקיד האדם לבטל דעתו מול דעת התורה, כי מי יתימר להקיף את דעת העליון שהיא אינסופית.

החכם סופר כותב שדווקא ממצוות ציצית בה משתמש קרח, אפשר ללמוד את היסוד הזה, שהרי התורה התירה כלאיים בציצית, על אף שהוא איסור חמור, שהרי אם התגלה כלאיים בבגד שעל האדם פושטו אפילו בשוק, ובאמת למה התורה התירה בציצית כלאיים, כותב הח"ס כדי ללמד את האדם להיות תמים בקיום המצוות, ולקיימם כגזרת מלך ולא לשאול שאלות או לעשות חשבונות.

לכן משה רבנו לא מתפלל על עדת קרח שהקב"ה ימחל להם, מפני שגישתם זו מסכנת את תפיסת העולם בקיום המצוות, ולכן צריך לגדוע אותה מהשורש.

ר"ח שמואלביץ כותב המקיים מצווה שיש בה טעם, עדיין לא הוכיח בזאת שעשה בזה את מצוות בוראו, כי יתכן שאינו מקיימה אלא בגלל הכרע הדעת, ורק קיום המצווה בלא טעם יעיד על צדקת האמונה והסכמתו לעשות את רצון ה'.